

Soslan Tekoyti biography (oral text)

Биография Сослана Текъойти (устный текст)

Recorded in 2008 in Zadalesk village, North Ossetia from Soslan Tekoyti, the resident of Zadalesk village

Записан в 2008 в селе Задалеск, Северная Осетия, у постоянного жителя с. Задалеск - Сослана Текъойти

Translated by Vova. Interlinearized by Arseniy Vydrin.

Расшифровывали текст: Вова, Арсений Выдрин. Глоссировал Арсений Выдрин

1.1 Ами райгурдан

ами ра- йгурд -ан
ами ра- йгурд -ан
here PREF be.born PST.1PL

We were born here.

1.2 Æз райгурдтæн

æз	ра-	йгурд	-тæн	мин	фараст	сæд	-и	æртин	фæндзæймаг
æз	ра-	йгурд	-тæн	мин ₂	фараст	сæд	-и ₁	æртин	фæндзæймаг
I	PREF	be.born	PST.INTR.1SG	thousand	nine	hundred	GEN	thirty	five ORD

анзи

анз -и

анз -и₂

year INESS

I was born in 1935.

1.3 Фиццаг маййи

фиццаг май -йи
фиццаг май -и₂
first May INESS

On the first of May.

1.4 Цардтæн

цард	-тæн	бийнонтæй	ами	гъæу	Задалескæ
цард ₂	-тæн	бийнонтæй	ами	гъæу	Задалескæ -æ
live	PST.INTR.1SG	family	ABL	here	village Zadalesk NOM

We lived with the family here, in Zadalesk.

Here and further бийнонтæ is pronounced as бинойнтæ or бинонтæ.

1.5 Стур гъæу адтæй раздæр берæ адæм си

стур	гъæу	адтæй	раз	-дæр	берæ	адæм	си
устур	гъæу	адтæй	раз	-дæр ₃	берæ	адæм	си ₂
big	village	be.PST.3SG	in front of	FOC	many	people	3SG.ENCL.INESS

цардæй

цард -æй

цард₂ -æй

live PST.INTR.3SG

Before it was a big village, many people lived here.

1.6 Къæлхостæ

къæлхоз	-т	-æ	гъе	уæд	хуæнхбæсти	гъе	уæд
колхоз	-т	-æ ₁	гъе	уæд ₁	хонх	бæст -и ₂	гъе уæд ₁
collective.farm	PL	NOM	so	then	mountain place	INESS	so then

райгурдæнцæ			кълæлхозтæ		æртин	фæндзæймаг	анзи
ра- йгурд -æнцæ			кълæлхоз -т -æ		æртин фæндз -æймаг	анз -и	
ра- йгурд -æнцæ			колхоз -т -æ ₁		æртин фондз -æймаг	анз -и ₂	
PREF be.born PST.INTR.3PL			collective.farm PL NOM		thirty five ORD	year INESS	

Collective farms just appeared in mountains, collective farms, in 35th.

2.1 Гъе еци	кълæлхозти	рæстæги	райгурдтæн
гъе еци	кълæлхоз -т -и	рæстæг -и	ра- йгурд -тæн
гъе еци	колхоз -т -и ₁	рæстæг -и ₂	ра- йгурд -тæн
so that.DEM	collective.farm PL GEN	time INESS	PREF be.born PST.INTR.1SG

гъема

гъема

гъема

well

I was born at the time of the collective farm appearance.

2.2 Кълæлхози	косгæ	кълæлхози	косгæ	мæ
кълæлхоз -и	кос -гæ	кълæлхоз -и	кос -гæ	мæ
колхоз -и ₂	кос -гæ	колхоз -и ₂	кос -гæ	мæ ₂
collective.farm INESS	work CONV	collective.farm INESS	work CONV	POSS.1SG

дуйнебæл

дуйне -бæл

дуйне -бæл

world SUPER

2.3 Кълæлхози	фæккустон	ку	устур	дæн
кълæлхоз -и	фæк- куст -он	ку	устур	дæн
колхоз -и ₂	фæ- куст ₁ -он ₁	ку	устур	дæн
collective.farm INESS	PREF work PST.TR.1SG	when	big	be.PRS.1SG

I worked in a collective farm when I grew up.

The teller pronounces куд instead of ку.

2.4 Гъе фæццардан	цæрун	ку	райдæдтан	авд
гъе фæц- цард -ан	цæр -ун	ку	ра- йдæд -т -ан	авд
гъе фæ- цард ₂ -ан	цæр -ун ₂	ку	ра- идæд -т -ан	авд
so PREF live PST.1PL	live INF	when	PREF begin TR PST.1PL	seven

анзи	ма	ку	рацудæй	уæд	скъолатæй	ами
анз -и	ма	ку	ра- цуд -æй	уæд	скъола -т -æй	ами
анз -и ₁	ма ₃	ку	ра- цуд ₁ -æй	уæд ₁	скъола -т -æй	ами
year GEN	more	when	PREF go PST.INTR.3SG	then	school PL ABL	here

авданзон	скъола	адтæй	Задалески
авд анз -он	скъола	адтæй	Задалеск -и
авд анз -он ₃	скъола	адтæй	Задалеск -и ₂
seven year ADJ	school	be.PST.3SG	Zadalesk INESS

We lived, when we started to live (here), when 7 years passed, (the only) 7-grade school was in Zadalesk.

2.5 Ма йе уордæмæ	бацудтæн	бийнонтæй	адтан
ма йе уордæ -мæ	ба- цуд -тæн	бийнонт -æй	адтан
ма ₂ е ₁ уордæг -мæ	ба- цуд ₁ -тæн	бийнонт -æй	адтан
and this there ALL	PREF go PST.INTR.1SG	family ABL	be.PST.1PL

æхсæз бийнойнаги

æхсæз бийнойнаг -и

æхсæз бийнойнаг -и₁

six family member GEN

I went there, our family had 6 people.

бийнонтæй is pronounced as бинонтæй; бийнойнаги is pronounced as бинойнаги

йе can't be heard in the record.

2.6 Адтан мадæ ма фидæ , мадæн ма фидæн
адтан мад -æ ма фид -æ мад -æн ма фид -æн
адтан мад -æ₁ ма₂ фид -æ₁ мад -æн₁ ма₂ фид -æн₁
be.PST.1PL mother NOM and father NOM mother DAT and father DAT

райгурдæй æхсæз дæр , фулдæр адтан , ма си
ра- йгурд -æй æхсæз дæр фулдæр адтан ма си
ра- йгурд -æй æхсæз дæр фулдæр адтан ма₂ си₅
PREF be.born PST.INTR.3SG six FOC more be.PST.1PL but 3PL.ENCL.ABL

дууæ нæ фæццардæй
дуу -æ нæ фæц- цард -æй
дуу -æ₁ нæ₂ фæ- цард₂ -æй
two NOM NEG PREF live PST.INTR.3SG

I had mother and father, they had 6 children, but 2 died.

2.7 Цуппаремæй ба цæрун райдæдтан , æз адтан
цуппар -емæй ба цæр -ун ра- йдæд -т -ан æз адтан
цуппар -емæй ба цæр -ун₂ ра- идæд -т -ан æз адтан
four ABL.PRN CONTR live INF PREF begin TR PST.1PL I be.PST.1PL

сæ хестæр , гъе уотемæй
сæ хестæр гъе уотемæй
сæ₂ хестæр гъе уотемæй
POSS.3PL elder so in.this.way

There were four of us living together, I was the elder, like this.

3.1 Ма цæргæ рацудан
ма цæр -гæ ра- цуд -ан
ма₂ цæр -гæ ра- цуд₁ -ан
and live CONV PREF go PST.1PL

And we lived.

3.2 Цард адтæй зингомау , мин фараст сæди цуппор
цард адтæй зин -гомау мин фараст сæд -и цуппор
цард₁ адтæй зин -гомау мин₂ фараст сæд -и₁ цуппор
life be.PST.3SG difficult SUF thousand nine hundred GEN forty

еумæйаг анзи дууин дуккаг зонетæй июни
еу -мæйаг анз -и дууин дуккаг зон -етæй июн -и
еу₂ -æймаг анз -и₂ дууин дуккаг зон -етæ июн -и₂
one ORD year INESS twenty second know,can PRS.2PL June INESS

райдæдта тугъд
ра- йдæд -т -а тугъд
ра- идæд -т -а₁ тугъд₁
PREF begin TR PST.TR.3SG war

The life was difficult, in 1941, on the 22nd of June, you know, the was began.

It should be фиццар instead of еумæйаг. еумæйаг is derived from еу 'one' and the ordinal suffix -æймаг / -мæйаг. Instead of зонетæ the form зонетæй is used.

Цуппори is pronounced instead of цуппор.

3.3 Ма еци тугъди ардигæй рандæнцæ хъæбæр берæ
ма еци тугъд -и ардигæй ра- нд -æнцæ хъæбæр берæ
ма ₂ еци тугъд ₁ -и ₂ ардигæй ра- æнд -æнцæ хъæбæр берæ
and that.DEM war INESS from.here PREF outside PST.INTR.3PL very many

дзæбæх фæсевæд , ма еци фæсевæдæн сæ æмбес дæр
дзæбæх фæсевæд ма еци фæсевæд -æн сæ æмбес дæр
дзæбæх фæсевæд ма ₂ еци фæсевæд -æн ₁ сæ ₂ æмбес дæр
good young.people and that.DEM young.people DAT POSS.3PL half FOC

набал сæздахтæй

на- =бал с- æздахт -æй

на- =бал ис- æздахт₂ -æй

NEG =any more PREF return PST.INTR.3SG

During that was a lot of good young people left this place and less than half of them came back.

3.4 Тугъдæнцæ гъе ма ...

тугъд -æнцæ гъе ма

тугъд₂ -æнцæ гъе ма₂

wage.war PST.INTR.3PL so and

They fought.

4.1 Гъе уотемæй æз устур кодтан хæдзари бийнонтæ мадæ
гъе уотемæй æз устур код -т -ан хæдзар -и бийнонт -æ мад -æ
гъе уотемæй æз устур код -т -ан хæдзар -и ₁ бийнонт -æ ₁ мад -æ ₁
so in.this.way I big do TR PST.1PL house GEN family NOM mother NOM

ма фидæ , фидæ сæйгæ фидæ адтæй
ма фид -æ фид -æ сæй -гæ фид -æ адтæй
ма ₂ фид -æ ₁ фид -æ ₁ сæй -гæ фид -æ ₁ адтæй
and father NOM father NOM be.ill CONV father NOM be.PST.3SG

So, we were growing up, the family, mother and father, father was ill.

After кодтан one can hear ба or та.

There is no agreement by number in the beginning of the sentence. It should be either æз (I) кодтон (1SG) or мах (we) кодтан (1PL)

4.2 Мадæн хæссуйнæгтæ адтæй цуппар сувæллони
мад -æн хæсс -уйнæг -т -æ адтæй цуппар сувæллон -и
мад -æн ₁ хæсс -уйнаг -т -æ ₁ адтæй цуппар сувæллон -и ₁
mother DAT carry/take.away PART.FUT PL NOM be.PST.3SG four child GEN

æз сæ хестæр уотемæй косун райдæдтан
æз сæ хестæр уотемæй кос -ун ра- йдæд -т -ан
æз сæ ₂ хестæр уотемæй кос -ун ₂ ра- идæд -т -ан
I POSS.3PL elder in.this.way work INF PREF begin TR PST.1PL

Mother had to feed four kids, I was the elder, and we started to work.

4.3 Скъоламæ дæр цудтæн гъе уæддæр æнхус кодтон
скъола -мæ дæр цуд -тæн гъе уæддæр æнхус код -т -он
скъола -мæ дæр цуд ₁ -тæн гъе уæддæр æнхус код -т -он ₁
school ALL FOC go PST.INTR.1SG so nevertheless help do TR PST.TR.1SG

куд скъоладзау уотемæй мадæ ма фидæн
куд скъоладзау уотемæй мад -æ ма фид -æн
куд скъолдзау уотемæй мад -æ ₁ ма ₂ фид -æн ₁
how school.student in.this.way mother NOM and father DAT

I attended school and tried to help them, my mother and father, I was a schoolboy

4.4	Ма	уотемæй	цардан	зинæй	уæззау	зингомай	адтæй
	ма	уотемæй	цард -ан	зин -æй	уæззау	зин -гомай	адтæй
	ма ₂	уотемæй	цард ₂ -ан	зин -æй	уæззау	зин -гомай	адтæй
	and	in.this.way	live PST.1PL	difficult ABL	heavy	difficult	SUF be.PST.3SG

хъæбæр тугъди рæстæги .
хъæбæр тугъд -и рæстæг -и
хъæбæр тугъд₁ -и₁ рæстæг -и₂
very war GEN time INESS

We liked like this, it was very hard during the war.

5.1	Ма	рандæнцæ	нæ	дзæбæхдæр	фæсæвæд	:
	ма	ра- нд æнцæ	нæ	дзæбæх -дæр	фæсæвæд	
	ма ₂	ра- æнд æнцæ	нæ ₄	дзæбæх -дæр ₂	фæсæвæд	
	and	PREF outside be.PRS.3PL	POSS.1PL	good COMPAR	young.people	
	фидиæнсувæрæй	дæр æнæуой	хæстæгæй	дæр мæнæ	ами	ци
	фид -и æнсувæр -æй	дæр æнæуой	хæстæг -æй	дæр мæнæ	ами	ци
	фид -и ₁ æнсувæр -æй	дæр æнæуой	хæстæг -æй	дæр мæнæ	ами	ци
	father GEN own.brother ABL FOC	just	relative ABL FOC	there,that.is	here	what

хæдзарæй дзорун етæ адтæнцæ ме
хæдзар -æй дзор -ун етæ адтæнцæ ме
хæдзар -æй дзор -ун₃ етæ адтæнцæ ме
house ABL speak PRS.1SG they,those be.PST.3PL POSS.1SG

æмхуæрифуртгæ , хуæрти цæуæт .
æм- хуæр -и фурт -т -æ хуæр -т -и цæуæт
æм- хуæр₂ -и₁ фурт -т -æ₁ хуæр₂ -т -и₁ цæуæт
COM sister GEN son PL NOM sister PL GEN descendants

The best young people went to the front: my uncles, relatives, the family which I'm talking about, my cousins.

5.2	Ма	етæ	дæр	рандæнцæ	дууемæй	здæхгæ	дæр
	ма	етæ	дæр	ра- нд æнцæ	дуу -емæй	здæх -гæ	дæр
	ма ₂	етæ	дæр	ра- æнд æнцæ	дуу -емæй	æздæх -гæ	дæр
	and	they,those	FOC	PREF outside be.PRS.3PL	two ABL.PRN	return CONV	FOC

нæбал искодтонцæ .
нæ- =бал ис- код -т -онцæ
нæ- =бал ис- код -т -онцæ
NEG =any more PREF do TR PST.TR.3PL

The two of them also went to the front and they didn't come back.

5.3 Шамиль æма Бадели

Шамиль æма Бадели
Шамиль æма Бадели
Shamil and Badeli

They were Shamil and Badeli.

6.1	Цардан	фараст	къласи	фæддæн	зинтæй
	цард -ан	фараст	кълас -и	фæд- дæн	зин -т -æй
	цард ₂ -ан	фараст	кълас -и ₁	фæ- дæн	зин -т -æй
	live PST.1PL	nine	year,grade,form GEN	PREF be.PRS.1SG	difficult PL ABL
ахур	кодтан	хъæбæр	зингомай	адтæй	рæстæг
ахур	код -т -ан	хъæбæр	зин -гомай	адтæй	рæстæг
ахур	код -т -ан	хъæбæр	зин -гомай	адтæй	рæстæг
learning	do TR PST.1PL	very	difficult SUF	be.PST.3SG	time

We lived, I completed 9 grades, it was hard to study, it was very hard, it was difficult time.

6.2 **Гъе уотемай ма фараст къласи ку фæддæн гъе уæдта**
 гъе уотемай ма фараст кълас -и ку фæд- дæн гъе уæдта
 гъе уотемай ма₂ фараст кълас -и₁ ку фæ- дæн гъе уæдта₁
 so in.this.way and nine year,grade,form GEN when PREF be.PRS.1SG so after

паддзахи службæмæ рандæдæн
 паддзах -и служб -æмæ ра- нд -æ дæн
 паддзах -и₁ служба -мæ ра- æнд -æ₁ дæн
 king,ruler GEN service,job ALL PREF outside NOM be.PRS.1SG

So, when I completed 9 grades, I went to the army.

6.3 **Службæмæ мæ агурдтонцæ дæ ихæс**
 служб -æмæ мæ агурд -т -онцæ дæ ихæс
 служба -мæ мæ₁ агурд -т -онцæ дæ₃ ихæс
 service,job ALL 1SG.ENCL.GEN demand TR PST.TR.3PL POSS.2SG duty,task,debt

бафедæ зæгъгæ
 ба- фед -æ зæгъ -гæ
 ба- фед -æ₂ зæгъ -гæ
 PREF pay IMP.2SG say CONV

They demanded me to the military service, saying "you have to pay your duty"

The teller pronounce службæ, not службæмæ. дæ is not pronounced.

6.4 **Ма гъе уоми æртæ анзи ма æртæ мæйи**
 ма гъе уоми æрт -æ анз -и ма æрт -æ мæй -и
 ма₂ гъе уоми æрт -æ₁ анз -и₁ ма₂ æрт -æ₁ мæй -и₁
 and so there three NOM year GEN and, but, for, that three NOM month GEN

баслужбæ кодтон
 ба- служб -æ код -т -он
 ба- служба -æ₁ код -т -он₁
 PREF service,job NOM do TR PST.TR.1SG

And there I served for 3 years and 3 months.

6.5 **Гъе уотемай æрцудтæн фæстæмæ аци гъæубæстæмæ**
 гъе уотемай æр- цуд -тæн фæстæмæ аци гъæу бæст -æмæ
 гъе уотемай æр- цуд₁ -тæн фæстæмæ аци гъæу бæст -мæ
 so in.this.way PREF go PST.INTR.1SG back this village place ALL

къæлхоз а бууати мæгур адтæй къæлхоз
 къæлхоз а бууат -и мæгур адтæй къæлхоз
 колхоз а бууат -и₂ мæгур адтæй колхоз
 collective.farm this place INESS poor be.PST.3SG collective.farm

So, I came back to the village, the collective farm in that place was very poor, the collective farm.

Instead of бууати can be æбууати. The native speaker transcribed it as æбууати (his place).

7.1 **Тугъди фæсте ма гъе уотемай син звенæводтæй**
 тугъд -и фæсте ма гъе уотемай син звенæвод -т -æй
 тугъд₁ -и₁ фæсте ма₂ гъе уотемай син звеновод -т -æй
 war GEN behind and so in.this.way 3PL.ENCL.DAT workteam.leader PL ABL

мæ ниввардтонцæ
 мæ нив- вард -т -онцæ
 мæ₁ ни- æвард -т -онцæ
 1SG.ENCL.GEN PREF put,place TR PST.TR.3PL

After the war they made me workteam leader.

Not clear, why звенæвод is in PL.

7.2 **Ма косун райдадтон звенаводтæй уой**
 ма кос -ун ра- йдæд -т -он звенавод -т -æй уой
 ма₂ кос -ун₂ ра- идæд -т -он₁ звеновод -т -æй уой₃
 and work INF PREF begin TR PST.TR.1SG workteam.leader PL ABL he,she.GEN

фæсте бригадирæй уой фæстæмæ силсаветти гъæуи
 фæсте бригадир -æй уой фæстæмæ силсавет -и гъæу -и
 фæсте бригадир -æй уой₃ фæстæмæ сельсовет -и₁ гъæу -и₁
 behind team.leader ABL he,she.GEN back village.council GEN village GEN

сæрдар искодтонцæ
 сæрдар ис- код -т -онцæ
 сæрдар ис- код -т -онцæ
 chairman,boss PREF do TR PST.TR.3PL

And I began to work as workteam leader, then as foreman, after it they made me chairman of the village council.
 Not clear, why звеновод is in PL.

7.3 **Гъе ма уотемæй кустон мæнæ гъæуи хуарздзийнадæбæл**
 гъе ма уотемæй куст -он мæнæ гъæу -и хуарз -дзийнад -æбæл
 гъе ма₂ уотемæй куст₁ -он₁ мæнæ гъæу -и₁ хуарз -дзийнад -бæл
 so and in.this.way work PST.TR.1SG there,that.is village GEN good NMLZ SUPER

I started to work for the benefit of the village.

8 **Ма берæ ес дзубандитæ кæнешнæ фал уæддæр сæ**
 ма берæ ес дзубанди -т -æ кæнешнæ фал уæддæр сæ
 ма₂ берæ ес₁ дзубанди -т -æ₁ фал уæддæр сæ₃
 and many EXT speech PL NOM however nevertheless 3PL.ENCL.GEN

цубурæй гъе уотæ радзурдтон
 цубур -æй гъе уотæ ра- дзурд -т -он
 цубур -æй гъе уотæ ра- дзурд₁ -т -он₁
 short ABL so so PREF speak TR PST.TR.1SG

IOf course, have a lot of stories to tell you, I told you all of it in short.

9.1 **Бийнонтæ ан , абони службæ кодтон**
 бийнонт -æ ан а бон -и служб -æ код -т -он
 бийнонт -æ₁ ан а бон₂ -и₂ служба -æ₁ код -т -он₁
 family NOM be.PRS.1PL this day INESS service,job NOM do TR PST.TR.1SG

гъе уотемæй силгоймаги хæццæ базонгæ дæн
 гъе уотемæй силгоймаг -и хæццæ ба- зон -гæ дæн
 гъе уотемæй силгоймаг -и₁ хæццæ ба- зон -гæ дæн
 so in.this.way woman GEN together PREF know CONV be.PRS.1SG

We are a family, when I served (in the army), I met a woman.

9.2 **Кизги хæццæ ма мæ хæццæ йе дæр**
 кизг -и хæццæ ма мæ хæццæ йе дæр
 кизг -и₁ хæццæ ма₂ мæ₁ хæццæ е₁ дæр
 girl GEN together and 1SG.ENCL.GEN together he,she FOC

иссудæй ма еумæ цæрæн
 ис- суд -æй ма еумæ цæр -æн
 ис- цуд₁ -æй ма₂ еумæ цæр -æн₂
 PREF go PST.INTR.3SG and together live PRS.1PL

With a girl and she came back with me, and we are living together.

9.3	Абони	дзæбæх	цæрæн	,	цæуæт	нин	ес	,	цæуæти
	абони	дзæбæх	цæр -æн		цæуæт	нин	ес		цæуæт -и
	абони	дзæбæх	цæр -æн ₂		цæуæт	нин	ес ₁		цæуæт -и ₁
	today	good	live PRS.1PL		descendants	1PL.ENCL.DAT	EXT		descendants GEN

цæуæт нин ес .

цæуæт нин ес

цæуæт нин ес₁

descendants 1PL.ENCL.DAT EXT

Now we live well, we have kids and we have grandchildren.

9.4	Правнучкитæ		дæр	ма	нин	ес	.
	правнучки	-т -æ	дæр	ма	нин	ес	
	правнучки	-т -æ ₁	дæр	ма ₃	нин	ес ₁	
	great.granddaughters	PL NOM	FOC	more	1PL.ENCL.DAT	EXT	

We also have great granddaughters.

9.5	Гъе	уæхæнттæ	цæрæн	дзæбæх	абони	цард	лæгъуз	нæй
	гъе	уæхæн -тт -æ	цæр -æн	дзæбæх	абони	цард	лæгъуз	нæй
	гъе	уæхæн -т -æ ₁	цæр -æн ₂	дзæбæх	абони	цард ₁	лæгъуз	нæй
	so	such	PL NOM	live PRS.1PL	good	today	life	foul
								be.PRS.3SG.NEG

æрмæстдæр общий ку адтæй цард хуæздæр уæд адтæй .

æрмæст -дæр общий ку адтæй цард хуæз -дæр уæд адтæй

æрмæст -дæр₃ общий ку адтæй цард₁ хуарз -дæр₂ уæд₁ адтæй

only FOC common when be.PST.3SG life good COMPAR then be.PST.3SG

So it goes, we live well, the life is not bad, but when the life was common, it was better.

9.6	Советский	власть	ку	адтæй	уæд	кæрæдзей	фулдæр
	советский	власть	ку	адтæй	уæд	кæрæдзей	фулдæр
	советский	власть	ку	адтæй	уæд ₁	кæрæдзей	фулдæр
	Soviet	authority,power	when	be.PST.3SG	then	RCP.GEN	more

уарзтан .

уарзт -ан

уарзт₁ -ан

love.PST PST.1PL

We loved each other more during the Soviet power.

9.7	Ма	гъе	уæбæл	цубурæй	фæцан	нæ	дзубанди	æндæр
	ма	гъе	уæбæл	цубур -æй	фæц- ан	нæ	дзубанди	æндæр
	ма ₂	гъе	уæбæл	цубур -æй	фæ- ан	нæ ₄	дзубанди	æндæр
	and	so	2PL.ENCL.SUPER	short	ABL	PREF be.PRS.1PL	POSS.1PL	speech
								other

гъе нур ма цæбæл радзорон .

гъе нур ма цæбæл ра- дзор -он

гъе нур ма₃ цæбæл ра- дзор -он₂

so now more what.SUPER PREF speak SUBJ.1SG

At that point, shortly, we stop our conversation, what else shall I tell (you)?

10	Воа	,	ци	ма	син	зæгъон	?
	воа		ци	ма	син	зæгъ -он	
			ци	ма ₃	син	зæгъ -он ₂	
			what	more	3PL.ENCL.DAT	say	SUBJ.1SG

Vova, what else shall I tell them?

11	Ести	ма	син	радзорæ
	ести	ма	син	ра- дзор -æ
	ести	ма ₃	син	ра- дзор -æ ₂
	something	more	3PL.ENCL.DAT	PREF speak IMP.2SG

[Vova:] Tell them something else.

12	Ести	ма	син	радзорæ
	ести	ма	син	ра- дзор -æ
	ести	ма ₃	син	ра- дзор -æ ₂
	something	more	3PL.ENCL.DAT	PREF speak IMP.2SG

[grandma Fenja:] Tell them something else.

13.1	Мæнæ	ами	гъæубæсти	цæрæн	ка	ма	си
	мæнæ	ами	гъæу бæст -и	цæр -æн	ка	ма	си
	мæнæ	ами	гъæу бæст -и ₂	цæр -æн ₂	ка	ма ₃	си ₂
	there,that.is	here	village place INESS	live PRS.1PL	who	more	3SG.ENCL.INESS

байзадæй	аци	гъæуи	етæ	кæрæдзей	берæ	уарзунцæ
ба- йзад -æй	аци	гъæу -и	етæ	кæрæдзей	берæ	уарз -унцæ
ба- йзад -æй	аци	гъæу -и ₂	етæ	кæрæдзей	берæ	уарз -унцæ
PREF stay PST.INTR.3SG	this	village INESS	they,those	RCP.GEN	many	love PRS.3PL

[Soslan:] We live in this village and those who live in this village, they respect each other.

13.2	Мæнæ	аци	хæдзари	бадæн	гъе	уоми	хестæр	мадæй
	мæнæ	аци	хæдзар -и	бад -æн	гъе	уоми	хестæр	мад -æй
	мæнæ	аци	хæдзар -и ₂	бад -æн ₂	гъе	уоми	хестæр	мад -æй
	there,that.is	this	house INESS	sit PRS.1PL	so	he, she.INESS	elder	mother ABL

ес	йе'	мбалæй	раги	фæххецæнæй
ес	йе'	мбал	-æй раги	фæх- хецæн æй
ес ₁	æ ₂	æмбал	-æй раги	фæ- хецæн æй ₁
EXT	POSS.3SG	comrade,companion	ABL early	PREF separate be.PRS.3SG

In the house we se sit now, there is the mother, she was left by her husband (lit. companion) early.

Not sure about гъе уоми, but it fits the meaning of the sentence.

13.3	Æвеппайди	ибæл	рауадæй	гъуддаг	ма	гъе
	æвеппайди	ибæл	ра- уад -æй	гъуддаг	ма	гъе
	æвеппайди	ибæл	ра- уад -æй	гъуддаг	ма ₂	гъе
	sudden,unexpected	3SG.ENCL.SUPER	PREF run PST.INTR.3SG	affair,event	and	so

уотемæй	йе'	мбали	хæццæ	нæбал	æй
уотемæй	йе'	мбал	-и хæццæ	нæ- =бал	æй
уотемæй	æ ₂	æмбал	-и ₁ хæццæ	нæ- =бал	æй ₁
in.this.way	POSS.3SG	comrade,companion	GEN together	NEG =any more	be.PRS.3SG

Suddenly, it fell out that she stayed alone (lit. with out her companion)

13.4	Фал	фæззианæй	йе'	мбал	фал
	фал	фæз- зиан æй	йе'	мбал	фал
	фал	фæ- зиан æй ₁	æ ₂	æмбал	фал
	however	PREF deceased	be.PRS.3SG	POSS.3SG	comrade,companion

си	цæуæt	ба	дзæбæх	цæуæt	райгурдæй
си	цæуæt	ба	дзæбæх	цæуæt	ра- йгурд -æй
си ₅	цæуæt	ба	дзæбæх	цæуæt	ра- йгурд -æй
3PL.ENCL.ABL	descendants	CONTR	good	descendants	PREF be.born PST.INTR.3SG

He died, her companion, but she gave birth to their good children
Evidently, not йе 'мбал, but just æмбал.

13.5	Цуппар	биццеуи	ма	кизгæ	ма	алкедæр	си	бууати
	цуппар	биццеу -и	ма	кизг -æ	ма	алке дæр	си	бууат -и
	цуппар	биццеу -и ₁	ма ₂	кизг -æ ₁	ма ₂	алке дæр	си ₅	бууат -и ₂
	four	boy GEN	and	girl NOM	and	any FOC	3PL.ENCL.ABL	place INESS

йæй

йæй

æй₁

be.PRS.3SG

Four boys and one girl, everyone of them are settled in life.

Possibly си бууат æй.

13.6	Мæнæ	сæ		иннетæ		замманай	дзæбæх
	мæнæ	сæ		инн -ет	-æ	замманай	дзæбæх
	мæнæ	сæ ₁		инн -ет	-æ ₁	замманай	дзæбæх
	there,that.is	POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN		other	PL.PRN NOM	wonderful	good

цæуæт	кæцитæн	абони	дæр	ма	разамунд	дæдтуй	дæлæ
цæуæт	кæци -т -æн	абони	дæр	ма	разамунд	дæдт -уй	дæлæ
цæуæт	кæци -т -æн ₁	абони	дæр	ма ₃	разамунд	дæтт -уй	далæ
descendants	which PL DAT	today FOC	more	guidance	give	PRS.3SG	down.over.there

сæ **мадæ** **Ефена**

сæ мæд -æ Ефена

сæ₂ мæд -æ₁

POSS.3PL mother NOM

There others, wonderful, good generation which is guide by their mother Efena (the translation is not clear).

кæцитæн - possibly should be кæцæмæнти.

13.7	Хъаурæгин		адæймаг	зундгин		адæймаг	аразуй
	хъаур	-æ -гин	адæймаг	зунд	-гин	адæймаг	араз -уй
	хъаур	-æ ₁ -гин	адæймаг	зунд	-гин	адæймаг	араз -уй
	force, energy	NOM ADJ	man	mind,knowledge	ADJ	man	produce PRS.3SG

сæ

сæ

сæ₃

3PL.ENCL.GEN

She is a strong and wise woman, she guides them.

13.8	Алли	киндзитæ		имæ	дзæбæх	киндзитæ	ма
	алли	киндз -ит -æ		имæ	дзæбæх	киндз -ит -æ	ма
	алли	киндз -т -æ ₁		имæ	дзæбæх	киндз -т -æ ₁	ма ₂
	every	daughter in law PL NOM		3SG.ENCL.ALL	good	daughter in law PL NOM	and

имæ	хуарз	игъосунцæ	йæ	цæуæт	дæр	имæ
имæ	хуарз	игъос -унцæ	йæ	цæуæт	дæр	имæ
имæ	хуарз	игъос -унцæ	æ ₂	цæуæт	дæр	имæ
3SG.ENCL.ALL	good	listen PRS.3PL	POSS.3SG	descendants	FOC	3SG.ENCL.ALL

дзæбæх **игъосунцæ**

дзæбæх игъос -унцæ

дзæбæх игъос -унцæ

good listen PRS.3PL

All daughters-in-law, good daughters-in-law obey her and children also obey her.

Instead of йæ цæуæт one can hear а цæуæт.

14.1	Гъема	нæ	гъæубæстæ	дæр	гъе	уæхæн	дзæбæх	гъæубæстæ
	гъема	нæ	гъæу бæст -æ	дæр	гъе	уæхæн	дзæбæх	гъæу бæст -æ
	гъема	нæ ₄	гъæу бæст -æ ₁	дæр	гъе	уæхæн	дзæбæх	гъæу бæст -æ ₁
	well	POSS.1PL	village place NOM	FOC	so	such	good	village place NOM
	æнцæ	кæрæдземæ	фæккæсун	дæр	хуарзæй	дзæбæхæй	кæсунцæ	
	æнцæ	кæрæдземæ	фæк- кæс -ун	дæр	хуарз -æй	дзæбæх -æй	кæс -унцæ	
	æнцæ	кæрæдземæ	фæ- кæс ₂ -ун ₂	дæр	хуарз -æй	дзæбæх -æй	кæс ₂ -унцæ	
	be.PRS.3PL	RCP.ALL	PREF look INF	FOC	good	ABL	good	ABL look PRS.3PL

People in the village are good, if one needs help, they help each other out of kindness.

The beginning of the sentence the native speaker transcribed as гъе мæнæ 'well'.

14.2	Ести	æнхусдзийнадæ	ку	багъæуй	гъе	уæд
	ести	æнхус -дзийнад -æ	ку	ба- гъæ -уй	гъе	уæд
	ести	æнхус -дзийнад -æ ₁	ку	ба- гъæ -уй	гъе	уæд ₁
	something	help NMLZ	NOM	if	PREF	be necessary PRS.3SG
						so then

кæрæдземæ рауайунцæ

кæрæдземæ ра- уай -унцæ

кæрæдземæ ра- уай₂ -унцæ

RCP.ALL PREF run PRS.3PL

If someone needs some help, they come and help each other.

14.3	Мæ	машийни	рацурхунтæ	æндæрдæр	гъе	уотемæй
	мæ	машийн -и	ра- цурх -ун -т -æ	æндæр -дæр	гъе	уотемæй
		машин -и ₂	ра- цурх -ун ₂ -т -æ ₁	æндæр -дæр ₃	гъе	уотемæй
	car/truck	INESS	PREF put,lay,pile	INF PL NOM	other	FOC so in.this.way

кæрæдзæбæл дзæбæх архайунцæ

кæрæдзæбæл дзæбæх архай -унцæ

кæрæдзæбæл дзæбæх архай -унцæ

RCP.SUPER good act,try,endeavour PRS.3PL

[For example,] to put something in the truck; in this way they help each other a lot.

Рацурхунтæ - evidently, should be рацурхунцæ (PREF.PUT.PST.3PL). Мæ evidently is ма 'and'.

15.1	Берæ	хуарз	фæсæвæд	си	ес
	берæ	хуарз	фæсæвæд	си	ес
	берæ	хуарз	фæсæвæд	си ₂	ес ₁
	many	good	young.people	3SG.ENCL.INESS	EXT

We have very good young people.

15.2	Сæ	хæццæ	цæрун	æнгъезуй	игъосунцæ	хестæртæмæ
	сæ	хæццæ	цæр -ун	æнгъез -уй	игъос -унцæ	хестæр -т -æмæ
	сæ ₂	хæццæ	цæр -ун ₂	æнгъез -уй	игъос -унцæ	хестæр -т -мæ
	POSS.3PL	together	live	INF	may	PRS.3SG listen PRS.3PL elder PL ALL

лæмбунæг

лæмбунæг

лæнбунæг

attentive,conscientious

It is easy to live with them, they listen carefully to the elders.

15.3	Е	уæхæн	дзæбæх	фæсæвæд	æнцæ	сæвæддæр
	е	уæхæн	дзæбæх	фæсæвæд	æнцæ	сæвæд дæр
	е ₁	уæхæн	дзæбæх	фæсæвæд	æнцæ	дæр
	this	such	good	young.people	be.PRS.3PL	FOC

Our young people are so good.

севаддæр - should be фæсевад-дæр (young people-FOC)

16	Ес	нæмæ	ами	кувдтитæ	фæккæнæн	, кувдтитæмæ
	ес	нæмæ	ами	кувдт -ит -æ	фæк- кæн -æн	кувдт -ит -æмæ
	ес ₁	нæмæ	ами	кувд -т -æ ₁	фæ- кæн -æн ₂	кувд -т -мæ
	EXT	1PL.ENCL.ALL	here	feast PL NOM	PREF do PRS.1PL	feast PL ALL

бацæттæ кæнæн нæхе
ба- цæттæ кæн -æн нæхе
ба- цæттæ кæн -æн₂ нæхе₂
PREF ready do PRS.1PL 1PL.REFL.GEN

Here we make feasts, we prepare for feasts.

17	Еци	кувдтити	дæр	Уасгергиги	кувд	фæууы
	еци	кувдт -ит -и	дæр	Уасгерги :г -и	кувд	фæ- у -уй
	еци	кувд -т -и ₁	дæр	Уасгерги -и ₁	кувд	фæ- у -уй
	that.DEM	feast PL GEN	FOC	St.George GEN	feast	PREF be PRS.3SG

Among other holidays we have the holiday of st. George.

18	Ма	æргæнизовæнæ	дзæбæхæй	бакосунцæ	,
	ма	æргæнизовæнæ	дзæбæх -æй	ба- кос -унцæ	
	ма ₂		дзæбæх -æй	ба- кос -унцæ	
	and		good	ABL PREF work	PRS.3PL

байархайунцæ, цæмæй маке рагъаст кæна
ба- йархай -унцæ цæмæй маке ра- гъаст кæн -а
ба- архай -унцæ цæмæй₁ маке ра- гъаст кæн -а₂
PREF act,try,endeavour PRS.3PL so that nobody.NOM PREF complaint do SUBJ.3SG

ка æрцауы идардтæй етæ
ка æр- цæу -й идард -т -æй етæ
ка æр- цæ -уй идард -т -æй етæ
who PREF go PRS.3SG distant,remote PL ABL they,those

Young people wait on (table) very well and in an organized way and do their best to make the guests, which came from far away, happy (lit. in order that nobody, who came from far away, could complain).

19	Фал	дзæбæх	байархайунцæ	, ма	кæрæдземæн	фенхус
	фал	дзæбæх	ба- йархай -унцæ	ма	кæрæдземæн	фе- нхус
	фал	дзæбæх	ба- архай -унцæ	ма ₂	кæрæдземæн	фæ- æнхус
	however	good	PREF act,try,endeavour PRS.3PL	and	RCP.DAT	PREF help
	кæнун	, цæмæй	си	æнæпълан	гъуддæгтæ	дæр ма
	кæн -ун	цæмæй	си	æнæ- пълан	гъуддæг -т -æ	дæр ма
	кæн -ун ₂	цæмæй ₁	си ₅	æнæ- пълан	гъуддаг -т -æ ₁	дæр ма ₁
	do INF	so that	3PL.ENCL.ABL without plan	affair,event	PL NOM	FOC NEG
	рауайа	рæсугъд	рацæуа	гъуддаг	зæгъгæ	гъе йе
	ра- уай -а	рæсугъд	ра- цæу -а	гъуддаг	зæгъ -гæ	гъе йе
	ра- уай ₂ -а ₂	рæсугъд	ра- цæ -а ₂	гъуддаг	зæгъ -гæ	гъе е ₁
	PREF run	SUBJ.3SG	beautiful	PREF go	SUBJ.3SG	affair,event say CONV so he,she

They try to help each other, in order not to ruin the feast, in order, let's say, to make everything beautiful.

20	Ес	нæмæ	мæнæ	нæхе	гъæуи	Нана	, Нана
	ес	нæмæ	мæнæ	нæхе	гъæу -и	Нана	Нана
	ес ₁	нæмæ	мæнæ	нæхе ₃	гъæу -и ₂	Нана	Нана
	EXT	1PL.ENCL.ALL	there,that.is	POSS.REFL.1PL	village INESS	Nana	Nana

кæци	фæййервæзун		кодта		аланти	
кæци	фæй- йервæз	-ун	код	-т -а	алан	-т -и
кæци	фæ- ервæз	-ун ₂	код	-т -а ₁	алан	-т -и ₁
which	PREF escape,be.saved	INF	do	TR PST.TR.3SG	Alan(ancient.Ossetian)	PL GEN

There is (saint) Nana in our village, Nana, which saved Alans.

21 **Нана , гъе дæр устур хъаурæдзийнадæ лæвардта**

Нана	гъе	дæр	устур	хъаур	-æ	дзийнад	-æ	лæвард	-т -а
Нана	гъе	дæр	устур	хъаур	-æ ₁	дзийнад	-æ ₁	лæвард	-т -а ₁
Nana	so	FOC	big	valour	NOM	action	NOM	give	TR PST.TR.3SG

Nana performed a feat of valour.

22 **Цæмæй гъе ардæмæ цæунцæ ма 'й Хачирти Анзор ,**

цæмæй	гъе	ардæг	цæ	-унцæ	ма	'й	Хачир	-т -и	Анзор
цæмæй ₁	гъе	ардæг	цæ	-унцæ	ма ₂	æй ₂	Хачир	-т -и ₁	Анзор
so that	so	here	go	PRS.3PL	and	3SG.ENCL.GEN	Khachirov	PL GEN	Anzor

зæгъгæ , профессор , ибæл байархайдта

зæгъ	-гæ	профессор	ибæл	бай-	архайд	-т -а
зæгъ	-гæ	профессор	ибæл	ба-	архайд ₁	-т -а ₁
say	CONV	professor	3SG.ENCL.SUPER	PREF	act,try,endeavour	TR PST.TR.3SG

Professor Khachirov Anzor did his best to make people to come here.

23 **Нæхуæдтæ дæр ин æ бони бон ,**

нæхуæдтæ	дæр	ин	æ	бон	-и	бон
нæхуæдтæ	дæр	ин	æ ₁	бон ₂	-и ₁	бон ₂
1PL.REFL	FOC	3SG.ENCL.DAT	POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	day	GEN	day

æ бон ку æрцæуидæ , уæд æтмечат

æ	бон	ку	æр-	цæу	-идæ	уæд	æтмечат
æ ₁	бон ₂	ку	æр-	цæ	-идæ	уæд ₁	
POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	day	when	PREF	go	OPT.3SG	then	

кодтан

код -т -ан

код -т -ан

do TR PST.1PL

We ourselves during that day, when that day came, we celebrated.

The translation of ин æ бони бон is unclear. On can hear in the record ин абони бон, абон ку

24 День памяти Нана , уот , мы отмечали вот ето тоже ну , до этого было вот так .

25 **Куд æй фæззæгъунцæ , уотæ æнхæст**

куд	æй	фæз-	зæгъ	-унцæ	уотæ	æнхæст
куд	æй ₂	фæ-	зæгъ	-унцæ	уотæ	æнхæст
how	3SG.ENCL.GEN	PREF	say	PRS.3PL	so	complete

рæвдзæ нæ адтæй

рæвдз	-æ	нæ	адтæй
рæвдз	-æ ₁	нæ ₂	адтæй
readiness,fitness,equipment	NOM	NEG	be.PST.3SG

It is said that this place (or this building?) was unliveable.

26.1 Уæдта Анзор , Хачирти Анзор ба гъе уæдта ,
уæдта Анзор Хачир -т -и Анзор ба гъе уæдта
уæдта₁ Анзор Хачир -т -и₁ Анзор ба гъе уæдта₁
after Anzor Khachirov PL GEN Anzor CONTR so after

æрцудæй студентити хæццаæ .

æр- цуд -æй студент -ит -и хæццаæ
æр- цуд₁ -æй студент -т -и₁ хæццаæ
PREF go PST.INTR.3SG student PL GEN together
Then Anzor Khachirov, then Anzor came with the students.

26.2 Профессор , зундгин лæг æмбали хæццаæ ка
профессор зунд -гин лæг æмбал -и хæццаæ ка
профессор зунд -гин лæг æмбал -и₁ хæццаæ ка
professor mind,knowledge ADJ man comrade,companion GEN together who

ин æнхус кодта е Тамати Таймураз , гъе
ин æнхус код -т -а е Тама -т -и Таймураз гъе
ин æнхус код -т -а₁ е₁ Тама -т -и₁ Таймураз гъе
3SG.ENCL.DAT help do TR PST.TR.3SG POSS.3SG Tamaev PL GEN Taymuraz so

дæр ин æнхус кодта хъæбæр хуарз ма ин
дæр ин æнхус код -т -а хъæбæр хуарз ма ин
дæр ин æнхус код -т -а₁ хъæбæр хуарз ма₂ ин
FOC 3SG.ENCL.DAT help do TR PST.TR.3SG very good and 3SG.ENCL.DAT

гъе уотемæйти студентити хæццаæ мæнæ гъæуи
гъе уотемæй -т -и студент -ит -и хæццаæ мæнæ гъæу -и
гъе уотемæй -т -и₁ студент -т -и₁ хæццаæ мæнæ гъæу -и₁
so in.this.way PL GEN student PL GEN together there,that.is village GEN

цæргути хæццаæ , гъæуи хестæртæ , гъæуи
цæр -гу -т -и хæццаæ гъæу -и хестæр -т -æ гъæу -и
цæр -æг -т -и₁ хæццаæ гъæу -и₁ хестæр -т -æ₁ гъæу -и₁
live PART.PRS PL GEN together village GEN elder PL NOM village GEN

кæстæртæ æнхусдзин уони æнхус хуарзæй
кæстæр -т -æ æнхус :дзин уони æнхус хуарз -æй
кæстæр -т -æ₁ æнхус уони₃ æнхус хуарз -æй
younger PL NOM help POSS.3PL help good ABL

срæвдзæ кодтонцæ ин а бунат .
с- рæвдз -æ код -т -онцæ ин а бунат
ис- рæвдз -æ₁ код -т -онцæ ин а бунат
PREF readiness,fitness,equipment NOM do TR PST.TR.3PL 3SG.ENCL.DAT this place

The professor, a clever man, with his friend Tamaev Taymuraz, with helped his a lot, with students, with village residents, with elders and youngers, with their help they restored this place.

27 Уот , ма еци бунат дæр срæсугъд кодтонцæ абони
уот ма еци бунат дæр с- рæсугъд код -т -онцæ абони
ма₂ еци бунат дæр ис- рæсугъд код -т -онцæ абони
and that.DEM place FOC PREF beautiful do TR PST.TR.3PL today

имæ цæунцæ берæ æрдигæйти раст сауæнг
имæ цæ -унцæ берæ æрдигæй -т -и раст сауæнг
имæ цæ -унцæ берæ æрдигæй -т -и₁ раст сауæнгæ
3SG.ENCL.ALL go PRS.3PL many from.the.side PL GEN straight even

идæрдтæй		дæр	имæ	æрбацæунцæ
идард	-т -æй	дæр	имæ	æрба- цæ -унцæ
идард	-т -æй	дæр	имæ	æрба- цæ -унцæ
distant,remote	PL ABL FOC	3SG.ENCL.ALL	PREF	go PRS.3PL

Well, they made this place beautiful, today this place is visited by people, they come from many places, even from far away they come here.

28.1 Ма 'й	сæхе	бафæдзæхсунцæ	Нанабæл	гъе
ма 'й	сæхе	ба- фæдзæхс -унцæ	Нана -бæл	гъе
ма ₂ æй ₂	сæхе ₂	ба- фæдзæхс -унцæ	Нана -бæл	гъе
and 3SG.ENCL.GEN	3PL.REFL.GEN	PREF order,entrust PRS.3PL	Nana SUPER	so

уæхæн	гъуддæгтæ	ес	Нанай	гъуддæгтæ	дæр
уæхæн	гъуддæг -т -æ	ес	Нана -й	гъуддæг -т -æ	дæр
уæхæн	гъуддаг -т -æ ₁	ес ₁	Нана -и ₁	гъуддаг -т -æ ₁	дæр
such	affair,event PL NOM	EXT	Nana GEN	affair,event PL NOM	FOC

They worship Nana, this is it.

28.2 Дигори	изæд	ма	гъе	дæр	гъе	уæхæн	изæд	æй	каæци	æнхус
Дигор -и	изæд	ма	гъе	дæр	гъе	уæхæн	изæд	æй	каæци	æнхус
Дигор -и ₁	изæд	ма ₃	гъе	дæр	гъе	уæхæн	изæд	æй ₁	каæци	æнхус
Digora GEN	angel	more	so	FOC	so	such	angel	be.PRS.3SG	which	help

каенуй	æнæнездзийнадæбæл	байархайунбæл
каен -уй	æнæ- нез -дзийнад -æбæл	бай- архай -ун -бæл
каен -уй	æнæ- нез -дзийнад -бæл	ба- архай -ун ₂ -бæл
do PRS.3SG	without disease NMLZ	SUPER PREF act,try,endeavour INF SUPER

Digori Ized also helps us, he give us health... (the translation is unclear).

29 Ма	гъе	уома	дæр	цæунцæ	гъæуи	цæргутæ
ма	гъе	уома	дæр	цæ -унцæ	гъæу -и	цæрг -гу -т -æ
ма ₂	гъе	уома	дæр	цæ -унцæ	гъæу -и ₁	цæрг -æг -т -æ ₁
and so	that.is	FOC	go PRS.3PL	village GEN	live PART.PRS	PL NOM

гъæуи	ка	фæллигъдæй	раздæр	æма	берæ	адæм
гъæу -и	ка	фæл- лигъд -æй	раз -дæр	æма	берæ	адæм
гъæу -и ₂	ка	фæ- лигъд -æй	раз -дæр ₂	æма	берæ	адæм
village INESS	who	PREF run PST.INTR.3SG	in front of	COMPAR	and	many people

цардæй	ма	ка	раздæр	ка	фæллигъдæй
цард -æй	ма	ка	раз -дæр	ка	фæл- лигъд -æй
цард ₂ -æй	ма ₂	ка	раз -дæр ₂	ка	фæ- лигъд -æй
live PST.INTR.3SG	and	who	in front of	COMPAR	who
					PREF run PST.INTR.3SG

йæ	гъе	дæр	еци	бон	ба	æй	æтмечат
йæ	гъе	дæр	еци	бон	ба	æй	æтмечат
æ ₁	гъе	дæр	еци	бон ₂	ба	æй ₂	
3SG.ENCL.GEN	so	FOC	that.DEM	day	CONTR	3SG.ENCL.GEN	

скæнæн	еумæ
с- кæн -æн	еумæ
ис- кæн -æн ₂	еумæ
PREF do PRS.1PL	together

Some people continue to live here, others left the village, before there was many people. But we gather together and celebrate the holiday of these saints.

30 **Ма сæхе бафæдзæхсунцæ изæдбæл ма син**
 ма сæхе ба- фæдзæхс -унцæ изæд -бæл ма син
 ма₂ сæхе₂ ба- фæдзæхс -унцæ изæд -бæл ма₂ син
 and 3PL.REFL.GEN PREF order,entrust PRS.3PL angel SUPER and 3PL.ENCL.DAT

изæд дæр æнхус кæнуй
 изæд дæр æнхус кæн -уй
 изæд дæр æнхус кæн -уй
 angel FOC help do PRS.3SG
 They worship the saints and they help them.

31.1 **Еумæ агæйнин гъе уотæ ма гъе йæ хонуй** «
 еумæ гъе уотæ ма гъе йæ хон -уй
 еумæ гъе уотæ ма₁ гъе æ₁ хон -уй
 together so so NEG so 3SG.ENCL.GEN name PRS.3SG

Дигори изæд ».
 Дигор -и изæд
 Дигор -и₁ изæд
 Digora GEN angel
 Together ??? this saint is called Digori Izag.

31.2 **Вот** .
 вот

So.
 32 **Гъе нур ма йин ци , ци зæгъон**
 гъе нур ма йин ци ци зæгъ -он
 гъе нур ма₃ ин ци ци зæгъ -он₂
 so now more 3SG.ENCL.DAT what what say SUBJ.1SG

What else shall I tell his.

33 **Ами ма ка байзадæй минкъи адæм си ес**
 ами ма ка ба- йзад -æй минкъи адæм си ес
 ами ма₃ ка ба- йзад -æй минкъий адæм си₂ ес₁
 here more who PREF stay PST.INTR.3SG little people 3SG.ENCL.INESS EXT

фал еумæ хаттæй зæгъун дзæбæх цæрунцæ кæрæдзейи
 фал еу -мæ хатт -æй зæгъ -ун дзæбæх цæр -унцæ кæрæдзей -и
 фал еу₂ -мæ хатт₁ -æй зæгъ -ун₃ дзæбæх цæр -унцæ кæрæдзей -и₁
 however one ALL time ABL say PRS.1SG good live PRS.3PL RCP.GEN GEN

хæццæ уарзонæй цæрунцæ
 хæццæ уарзон -æй цæр -унцæ
 хæццæ уарзон -æй цæр -унцæ
 together loved,favourite ABL live PRS.3PL

Few people left in the village, but I will say once again, we live well and we respect each other.
 Note the genitive marker -и which attaches to the genitive form of the reciprocal pronoun кæрæдзей.

34 **Ма нæмæ уалдзæг ба æрцæунцæ нæ**
 ма нæмæ уалдзæг ба æр- цæ -унцæ нæ
 ма₂ нæмæ уалдзæг ба æр- цæ -унцæ нæ₄
 and 1PL.ENCL.ALL spring CONTR PREF go PRS.3PL POSS.1PL

внуктæ дæр , нæ внучкитæ дæр ка
 внук -т -æ дæр нæ внучк -ит -æ дæр ка
 внук -т -æ₁ дæр нæ₄ внучк -т -æ₁ дæр ка
 grandson,grandchild PL NOM FOC POSS.1PL granddaughter PL NOM FOC who

фæллигъдæй		ардигæй	раздæр		етæ	ма
фæл- лигъд -æй		ардигæй	раз -дæр		етæ	ма
фæ- лигъд -æй		ардигæй	раз -дæр ₂		етæ	ма ₂
PREF run PST.INTR.3SG		from.here	in front of	COMPAR	they,those	and
феунцæ	аци	афони	уæнгæ	гъе	уæддæр	рандæ
фе- унцæ	аци	афон -и	уæнгæ	гъе	уæддæр	ра- нд -æ
фæ- унцæ	аци	афон -и ₁	уæнгæ	гъе	уæддæр	ра- æнд -æ ₁
PREF be.PRS.3PL.CP	this	time GEN	up.to	so	nevertheless	PREF outside NOM
унцæ	нæ	хæццæ	общаться	кæнунцæ		
унцæ	нæ	хæццæ	общаться	кæн -унцæ		
унцæ	нæ ₃	хæццæ		кæн -унцæ		
be.PRS.3PL.CP	1PL.ENCL.GEN	together		do PRS.3PL		

In spring our grandsons and granddaughters, which left the village before, come to us and stay with us for some time, then they go back, but we keep in touch with them.

35.1 **Всё** .
всё

35.2	Воздухæй	кæдзос	,	воздухæй	дзæбæх	сæхецæн	иди	кæнунцæ
	воздух -æй	кæдзос		воздух -æй	дзæбæх	сæхецæн	иди	кæн -унцæ
	воздух -æй	кæдзос		воздух -æй	дзæбæх	сæхецæн	иди	кæн -унцæ
	air ABL	clean,pure		air ABL	good	3PL.REFL.DAT	HES	do PRS.3PL
	дишат	кæнунцæ						
	дишат	кæн -унцæ						
		кæн -унцæ						
		do PRS.3PL						

Clean air, fresh air helps them, how to say it, to breathe.